

Från Tre kronor till tre stjärnor

ÖB:s nya högkvarter inrättades den 1 juli. Där ingår bl a tre ledningar, som alla leds av varsin general-löjtnant. En av "de trestjärniga" är KJELL NILSSON från flygvapnet. Han är chef för den operativa ledningen och "hämtades" från norra militärområdesstaben i Boden, där han var stabschef.

FlygvapenNytt tog chansen att få känna honom lite på pulsen strax före semestern. Ryktet om backen som stannade i försvaret hade väckt nyfikenheten.

Namn: Kjell Gustav Nilsson
Född: 2 augusti 1943 i Karlskoga
Fänrik i FV 1967. Sedan bl a:
Divisionschef vid F 13, 1973-76
Flygchef vid F 16 1983-86
US Air War College 1989-90
Flottiljchef vid F 16 1990-92
Flygkommandoschef 1995-96

Spelat elitishockey i Bofors. Rögle, AIK, Vita Hästen, Hammarby + Tre Kronor!

Intervjuare: Jahn Charleville & Lars Christofferson, HKU/FNFO

FV-Nytt: Vad är det som karaktäriserar en proffsig ishockeyspelare och vad är det som karaktäriserar en proffsig soldat?

Kjell Nilsson: Jämförelsen är intressant. Det finns många beröringspunkter. En ishockeyspelare strävar hela tiden att bli bättre i sin sport. Det gäller såväl på som utanför isen. Att bli bättre i sin teknik, styrka och taktiska kunskaper men också att bli en bättre lagspelare. Det handlar då mycket om motivation och inställning till uppgiften. För en soldat gäller detsamma. Han/hon vill känna att utbildningen leder till ett proffsigt slutresultat. Dvs kvalitet i materiel och utbildning som ger en slutprodukt i form av en proffsig soldat i förbandet.

FV-N: Har "coachen" betydelse och inflytande i de två fallen?

KN: Ja, i allra högsta grad. Coachen är den närmaste ledaren som har att leda, företräda och utveckla laget, så att det blir ett så bra resultat som möjligt. Det beror i allra högsta grad på coachens kunskaper och förmåga att entusiasmera sina medarbetare vare sig det är spelare i ett ishockeylag eller soldater i ett militärt förband.

Som lagkapten i juniorlandslaget 1961. "Målet" pekas ut.

VEM ÄR KJELL NILSSON?

Foto: Jahn Charleville

Ett lags proffsighet i uppträdande speglar ledarens syn på uppgiften.

FV-N: Det här med att våga låta människor ta ansvar och ge dem utrymme att själva ta beslut, har det något med den militära kulturen att göra?

KN: Det är väl inte vad man i allmänhet har tänkt om den strikt militära hierarkin. Snarare tvärtom. I dag är

det emellertid en självklarhet i hela vårt samhälle som jag ser det. Den som ges ett eget ansvar strävar alltid att göra sitt bästa för att lösa uppgiften. I det militära är det viktigt att utbildningen sker på det sättet. Om någon i strid skulle bli avskärmad eller mista sin chef, måste någon annan vara beredd att ta över och fullfölja uppgiften som förbandet har. Därför är det viktigt att sådant utrymme ges i den dagliga utbildningen. Och i arbetet.

FV-N: Flygvapnet har varit koncentrerat på teknik och maskiner, medan armén har varit mer koncentrerad på människan?

KN: Flygvapnet är relativt armén ett mycket ungt och tekniskt inriktat vapenslag. Människan och maskinen ►

har alltså varit i fokus i flygvapnets utveckling. Nya flygplan, lednings- och bassystem har avlöst varandra med 10-15 års intervall. I armén, som alltid har varit ett personaltungt vapenslag, har soldatutbildningen varit en av huvuduppgifterna. I dag är det fortfarande armén som utbildar flest soldater, men mot den tekniska nivå som är helt i nivå med den i marinen och flygvapnet.

FV-N: Vi har politikerna som Försvarmaktens uppdragsgivare. Vi är ju ett verktyg som politikerna ska använda i kris och krig. Vi måste känsligt och fantasifullt prata med dem, "inte skjuta på dem". Hur ser du på samspelet med politikerna?

KN: Dialogen med politikerna kan säkert förbättras. Information och därmed ökad förståelse för varandras ansvarsområden är viktigt. Politikerna är våra uppdragsgivare och de har många faktorer att ta ställning till vid val av färdriktning än rent militära – bl a säkerhetspolitik, ekonomi, partipolitik m m.

FV-N: Talar politikerna och militärerna kanske förbi varandra i budgetprocessen?

KN: Efter det senaste försvarsbeslutet 1996 (FB 96) har det varit en lång process om vart felet ligger att det saknas ett antal miljarder kronor i planeringen. ÖB har tagit på sig en del av detta genom att säga att vi idag har en något för stor försvarsmakt i förhållande till de medel som är avsatta. Vi har i planerna alltför många beställningar av ny materiel inlagda och vi har också räknat fel på den årliga driften av Försvarmakten. Hur detta ska lösas i framtiden det arbetar vi med just nu i Försvarmakten. Jag är övertygad om att vi kommer att

*"Ballonggreven"
Kjell Nilsson gör
sin sista flygtur
som flottiljchef
vid F 16 1992.*

Foto: Robert Sjöholm

Ett pass i Rrgc/T.

Foto: Ivar Blixt

FlygvapenNytt nr 2/98

lösa frågan tillsammans med våra uppdragsgivare.

FV-N: Skall vi både spara och slopa verksamheter?

KN: Ominriktningen av Försvarsmakten kommer att innebära att vi måste ta bort delar ur den materielanskaffningsplan som nu ligger, eller skjuta vissa saker på framtiden. Vidare innebär ominriktningen att sådana krigsförband som har en begränsad användbarhet år 2010 ska fasas ut. Kan vi åstadkomma en bra plan för framtiden utifrån bl a detta, kommer vi att få utrymme över till utbildning och övningar och till våra utökande internationella åtaganden.

FV-N: Gäller 2010 som en arbetsriktning för Försvarsmakten redan i dag?

KN: Ja så är det. I det nu inledda ominriktningsarbetet är det målbild 2010 som gäller. Regeringen har ställt ett antal frågor som vi i Försvarsmakten ska svara på. Vi har dessutom ett antal tilläggsfrågor själva som vi vill ha svar på som har nära anknytning till de frågor som regeringen har ställt. Svar på regeringens frågor ska vi lämna i höst; närmare bestämt den 12 oktober.

FV-N: Behövs den allmänna värnplikten i framtiden?

KN: Värnpliktsfrågan är en viktig fråga. Från Försvarsmaktens sida är det viktigt att konstatera vilka uppgifter vi får i framtiden och hur ekonomin till dessa uppgifter tilldelas. Tilldelas Försvarsmakten uppgifter som innebär att de måste lösas med välutbildade värnpliktiga och detta omfattar alla som kan tas ut till plikttjänst,

så är det självklart att vi ska behålla den allmänna värnplikten.

FV-N: Det finns ett projekt som kallas KREOL. Har vi plats för kreativa olikheter inom försvaret eller måste vi alla vara stöpta i samma form?

KN: Det är en styrka för en organisation att ha tillgång till personal med olika bakgrund och kön. Försvarsmakten har idag kvinnlig personal bland soldaterna, den civila personalen och officerarna. Det finns exempel på hur kvinnlig personal har blivit utsatt för kränkande särbehandling. Därför är det viktigt att kunskap och förståelse för den kreativa olikheten sprids i Försvarsmakten. Det kan ske bl a genom projekt KREOL, för att öka förståelsen och därmed bidra till att de kreativa olikheterna utnyttjas på bästa sätt.

FV-N: I vår nya inriktning ligger väl också att vi ska samarbeta över försvarsgrensgränserna?

KN: Vi samarbetar idag mellan försvarsgrenarna, men det kan bli ännu bättre i framtiden. I det nya Högkvarteret finns inte de tre försvarsgrenarna representerade med varsin stab i staben som det var tidigare. Materielanskaffningen ska integreras från studiefas, anskaffning och utveckling så att vi får en optimal försvarsmakt där system för bästa förmåga mot mark-, sjö- resp luftmål ska sammanställas oavsett det är ett armé-, marin- eller flygvapensystem. Vidare ska ledningssystemutvecklingen styras från en plats i organisationen, vilket säkrar att vi får ett Försvarsmaktens system som kan sammanbinda och leda förband ur alla försvarsgrenar på strids-teknisk, taktisk och operativ nivå.

FV-N: Har vi fått bättre kunskaper om övriga världens militära tänkande? Och har vi planerat in mer utbyte med andra militära akademier?

KN: Vi kommer att utöka det internationella samarbetet. Det är en prioriterad uppgift i det senaste försvarsbeslutet. Det innebär att vi deltar i internationella fredsbevarande insatser. Vi utvecklar vårt samarbete med vänförband bl a i de nordiska grannländerna. Antalet svenska officerare i utländska skolor ökar för varje år. I samband med planläggning, utbildning och genomförande av PFF-övningar deltar stabsofficerare och förband ur hela Försvarsmakten. Inom en inte alltför avlägsen framtid är utlandstjänstgöring snarare regel än undantag för svenska officerare och soldater.

FV-N: Är hierarki eller nätverk framtidens organisationsmodell?

KN: Jag tror på nätverksmodellen. Försvarsmakten är i dag indelad i en hierarkisk modell, men vi arbetar oftast i projekt. Vi är fortfarande beroende av att indelas i en organisations struktur med ledningar, avdelningar och sektioner för att rangordna våra medarbetare vid lönesättning, rumstilldelning m m. Jag tror att det inte kommer att ta så lång tid innan vi kan hantera även denna fråga på ett tidsenligare sätt. ■

Viggenpilotens trauma: att flyga är ju att leva ... men nu bara i SK 60.

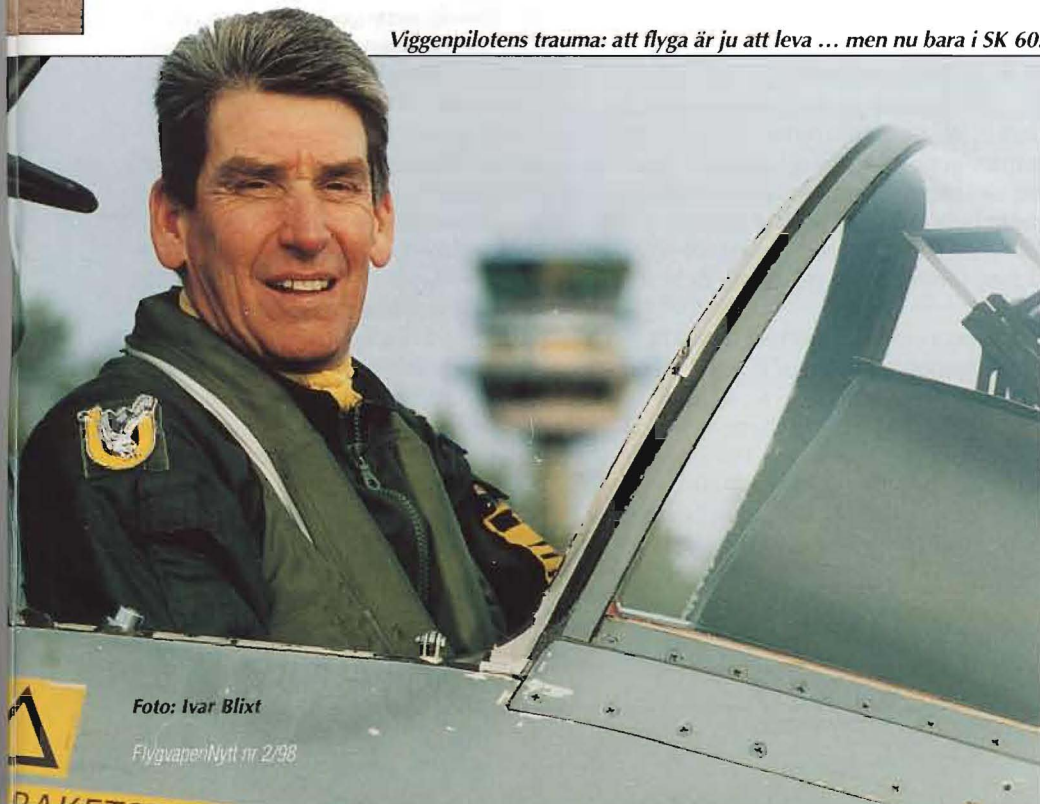

Foto: Ivar Blixt

FlugvapenNytt nr 2/98

OCH NU
STARTAR
ARBETET
I NYA
HÖGKVARTERET